

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१९

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

राज्यात नवीन उच्च माध्यमिक शाळांना मान्यता देवून
शिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्याबाबत

- (१) ७२३६ (०९-०४-२०१५). श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्याच्या बृहत आराखड्यानुसार राज्यात उच्च माध्यमिक शाळांची संख्या कमी असल्याने अनेक विद्यार्थ्यांना दुर अंतरावरील उच्च माध्यमिक शाळेत प्रवेश घ्यावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नविन उच्च माध्यमिक शाळांना मान्यता देवून विद्यार्थ्यांना त्यांच्याच गावात शिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

राज्यात उच्च माध्यमिक शाळांची संख्या पुरेशी आहे. तथापि विद्यार्थी त्यांच्या पसंतीची उच्च माध्यमिक शाळा दुर अंतरावर असली, तरी त्या शाळेत प्रवेश घेतात. महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित (स्थापना व विनियमन) अधिनियम, २०१२ नुसार नवीन उच्च माध्यमिक शाळा सुरु करण्यास किंवा माध्यमिक शाळेस जोडून उच्च माध्यमिक शाळेस दर्जावाढीने परवानगी देण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

करमाळा (जि. सोलापूर) तालुक्यातील शिक्षकांना चट्टोपाध्याय वरिष्ठ वेतनश्रेणी मिळणेबाबत

(२) ९५६० (०९-०४-२०१५). **श्री.नारायण पाटील (करमाळा) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) करमाळा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांपैकी चट्टोपाध्याय वेतनश्रेणीस पात्र शिक्षक असतानाही काही शिक्षक यापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील चट्टोपाध्याय वेतनश्रेणीस पात्र असलेल्या शिक्षकांना या श्रेणीत समाविष्ट करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०४-१२-२०१८) : (१) व (२) करमाळा तालुक्यातील चट्टोपाध्याय वरिष्ठ वेतनश्रेणी मंजूरीसाठी नियम व अटीची पूर्तता झाल्यानंतर १२ वर्ष सेवा पूर्ण झालेल्या पात्र जिल्हा परिषद प्राथमिक शिक्षकांना वरिष्ठ श्रेणी व चट्टोपाध्याय निवडश्रेणीसाठी २४ वर्ष पूर्ण झालेल्या पात्र जिल्हा परिषद, प्राथमिक शिक्षकांना निवडश्रेणी मंजूर करण्यात आलेली आहे. तथापि, शासन निर्णय दि. २३/१०/२०१७ मधील अटी व शर्तीची पूर्तता न करणाऱ्या शिक्षकांना अद्याप वरिष्ठ वेतनश्रेणी मंजूर करण्यात आलेली नाही. तसेच यापुढे प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावावर नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मान्यता प्राप्त खाजगी शाळांमध्ये लिपिक व शिपाई पदांच्या निर्मितीस मंजूरी देण्याबाबत

(३) ९९८३ (०९-०४-२०१५). **कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शाळांमध्ये शासनाच्या नियमानुसार मान्यता प्राप्त व विद्यार्थ्यांची ५०० पेक्षा जास्त पटसंख्या असलेल्या खाजगी अनुदानित प्राथमिक शाळांना एक कनिष्ठ लिपिक व एक शिपाई पद मंजूरीसाठीचे प्रस्ताव अतिरिक्त ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या समायोजनांच्या अधीन राहून मान्यता देण्यास्तव शासनाकडे प्राप्त असून अद्याप सदरील प्रस्तावांना मान्यता दिलेली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रस्तावांना मान्यता देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-१२-२०१८) : (१), (२) व (३) राज्यातील माध्यमिक शाळांमधील शिक्षकेतर पदांचा आकृतीबंध निश्चित करण्याची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे. आकृतीबंध निश्चित झाल्यावर शिक्षकेतर पदांना मान्यता देण्याबाबत कार्यवाही करता येईल.

राज्यातील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांचे समायोजनाबाबतच्या
शासन निर्णयात सुधारणा करण्याबाबत

(४) १८९९१ (०६-०८-२०१५). श्रीमती ज्योती कलानी (उल्हासनगर), श्री.रमेश कदम (मोहोळ), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांचे समायोजन करण्याकरीता शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सुधारित आकृतीबंधाच्या दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१३ च्या शासन निर्णयात सुधारणा करण्याबाबत दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१५ च्या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त समितीने कोणता निर्णय घेतला व त्याबाबतचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, त्यानुसार शासनाने शिक्षकांचे समायोजन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (१४-१२-२०१८) : (१) होय.

(२) व (३) सदर समितीने दिलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने व वित्त विभागाच्या अभिप्रायानुसार उच्च स्तरीय सचिव समितीच्या मान्यतेसाठी सुधारीत प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.

औरंगाबाद जिल्ह्यात सी.बी.एस.सी. (इंग्रजी शाळा) पॅटर्नच्या अनधिकृत
शाळा सुरु असल्याबाबत

(५) २४७४६ (०६-०८-२०१५). श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्ह्यात जिल्हा परिषद शिक्षण विभागाची परवानगी न घेताच सी.बी.एस.सी. (इंग्रजी शाळा) पॅटर्नच्या नावाखाली शाळा सुरु होऊन विद्यार्थ्यांची व पालकांची फसवणूक होत असल्याचे लक्षात येताच जिल्हा परिषद औरंगाबाद येथील स्थायी समितीच्या सभेत सदस्यांनी अशा अवैध शाळांवर कार्यवाही करण्याची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत किती शाळा बोगस असल्याचे निष्पन्न झाले व त्यानुसार अशा बोगस शाळेत प्रवेश होणार नाही याबाबत कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) अनधिकृत शाळांवर कारवाई करण्याबाबत स्थायी समिती सभेत सूचित केले होते, हे खरे आहे.

(२) या प्रकरणी चौकशी केली असून त्यामध्ये ३१ अनधिकृत प्राथमिक शाळा आढळून आल्या. या सर्व शाळांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे. त्यापैकी २२ शाळा बंद करण्यात आल्या असून ५ शाळांविरुद्ध बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ मधील कलम १८ (५) नुसार पुढील कारवाई करण्यात येत आहे. ४ शाळांबाबत मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद खंडपिठ येथे याचिका दाखल झाल्या असून या प्रकरणी कारवाई न करण्याचे आदेश आहेत. प्रकरण न्यायाप्रविष्ट आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील शाळा इमारतींची झालेली दुरवस्था

(६) २८३९१ (२१-०६-२०१६). श्री.राहुल कुल (दौंड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील शिंदेवाडी, राहू, नानगाव सह इतर गावातील जिल्हा परिषदांच्या शाळांच्या इमारतींची दुरवस्था झाली असल्याने विद्यार्थ्यांच्या जीवित्तास धोका निर्माण झाला असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील जीर्ण झालेल्या जिल्हापरिषदांच्या शाळांच्या इमारतींचे नुतानीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१२-१०-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

शिंदेवाडी येथील वर्गखोल्या दुरूस्त करण्यात आल्या असून राहू येथील इमारत सुस्थितीत आहे. नानगाव येथे चार वर्गखोल्या बांधण्यात आल्या असून दोन वर्गखोल्यांचे बांधकाम चालू आहे. तालुक्यात इतर ४५ शाळांना दुरूस्तीची आवश्यकता आहे. तथापि विद्यार्थ्यांना धोकादायक वर्गात बसविण्यात येत नाही.

(२) सर्व शिक्षा अभियान, जिल्हा नियोजन समिती तसेच जिल्हा परिषदेच्या माध्यमातून जुन्या व जीर्ण शाळांच्या दुरूस्तीची तजवीज ठेवण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील शाळांमधील ग्रंथपालांना पदवीधर वेतनश्रेणी देण्याबाबत

(७) ३३१५५ (२१-०१-२०१६). श्री.आसिफ शेख (मालेगांव मध्य) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यातील शाळांमधील ग्रंथपालांना पदवीधर वेतनश्रेणी देण्याच्या न्यायालयाच्या आदेशाकडे दुर्लक्ष करित असून त्याचा निषेध करण्यासाठी ग्रंथपालांच्या संघटनेने मुंबईतील आझाद मैदान येथे एक दिवसीय धरणे आंदोलन करण्यात येणार असल्याचे जाहिर केले असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये व त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त शालेय ग्रंथपालांना पदवीधर वेतनश्रेणी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०४-१२-२०१८) : (१) व (२) भोळे आयोग चौथ्या पाचव्या आणि सहाव्या वेतन आयोगाने विविध संवर्गांना शिफारस केलेल्या वेतनश्रेण्या अनुज्ञेय ठरविण्यात आलेल्या आहेत. यामध्ये ग्रंथशास्त्रातील पदवीप्राप्त असणाऱ्या पदवीधर अर्हताधारक उमेदवारांना द्यावयाच्या वेतनश्रेणीबाबत असलेली मतभिन्नता दूर करण्यासाठी शासनाने दिनांक १४ जुन, २०१६ रोजी सविस्तर व सुस्पष्ट परिपत्रक निर्गमित केले आहे. अवमान याचिका क्र. ४०८/२०१५ व इतर एकूण ३५ अवमान याचिकांची एकत्रीत सुनावणी घेऊन मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक २६.१०.२०१६ रोजीच्या आदेशान्वये शासनाचे दिनांक १४.६.२०१६ चे परिपत्रक योग्य ठरविले आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील माध्यमिक शाळातील अर्धवेळ ग्रंथपालाच्या मुळ वेतन आणि
महागाई भत्ता यामध्ये वाढ करण्याबाबत**

(८) ३४९५५ (२१-०२-२०१६). श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात कार्यान्वित असलेल्या माध्यमिक शाळामध्ये अर्धवेळ ग्रंथपाल पदावर एकूण १०६७ ग्रंथपाल काम करीत असून या ग्रंथपालांना अर्ध मुळ वेतन आणि महागाई भत्ता इतकेच तुटपुंजे वेतन मिळत असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर ग्रंथपालाच्या मुळ वेतन व महागाई भत्ता यामध्ये वाढ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०४-१२-२०१८) : (१) व (२) महाराष्ट्र खाजगी शाळातील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली १९८१ मधील अनुसूची-क , भाग ७ नुसार अर्धवेळ कर्मचाऱ्यांना पुर्णवेळ कर्मचाऱ्यांच्या वेतनश्रेणीच्या अर्ध मुळवेतन व त्यावरील महागाई भत्ता देण्याची तरतुद आहे. त्यानुसार अर्धवेळ पदावर कार्यरत असलेल्या ग्रंथपालांना नियमाप्रमाणे अर्ध मुळवेतन व महागाई भत्ता दिला जातो.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही

सांगली जिल्हा परिषदेच्या शाळा सेमी इंग्रजीपासून वंचित असल्याबाबत

(९) ३५२९८ (२१-०१-२०१६). श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली जिल्हापरिषदेच्या १६०३ शाळा सेमी इंग्रजीपासून वंचित असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामुळे मोठ्या प्रमाणात जिल्हापरिषद शाळा ओस पडत असून खाजगी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा मोठ्या प्रमाणात वाढत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) हे खरे नाही.

जिल्हा परिषद शाळेत सेमी इंग्रजी सुरु करणे ही ऐच्छिक बाब आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईसह राज्यातील शाळांमध्ये पूर्णवेळ ग्रंथपालाच्या नेमणूका करण्यात आल्या नसल्याबाबत

(१०) ३८५३८ (२२-०१-२०१६). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईसह राज्यातील सुमारे ४,१०० शाळांमध्ये पूर्णवेळ ग्रंथपालाच्या नेमणूका करण्यात आल्या नसल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, तदनुसार सदरहू शाळांतील पूर्णवेळ ग्रंथपालांच्या नेमणूका करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-१२-२०१८) : (१), (२) व (३) राज्यातील खाजगी अनुदानित शाळांतील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा आकृतीबंध निश्चित करावयाची बाब अंतिम टप्प्यात आहे. त्यानंतर यासंदर्भात कार्यवाही करणे शक्य होईल.

राज्यातील सेमी इंग्रजी शाळांच्या मान्यतेबाबत

(११) ४००१२ (२५-०५-२०१६). अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.नरेंद्र पवार (कल्याण पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.संजय केळकर (ठाणे) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सेमी इंग्रजी शाळांना मान्यता देण्याचे अधिकार हे प्राथमिक शिक्षण संचालकांना देण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सेमी इंग्रजी शाळा किती आहेत व त्यातील किती शाळांना मान्यता देण्यात आली याचा संपूर्ण तपशील शिक्षण विभागाकडे उपलब्ध नसल्याचे महितीच्या अधिकारातून दिनांक ७ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील सेमी इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांबाबत शासन धोरण आखत आहे काय असल्यास, कोणते धोरण आखले आहे,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) शाळांना मान्यता शासन स्तरावरून देण्यात येते.

(२) व (३) राज्यातील मराठी माध्यमाच्या शाळेत इयत्ता ५ वी पासून गणित व विज्ञान हे विषय इंग्रजीतून शिकविण्यास मान्यता दिली आहे. सेमी इंग्रजी शाळा याबाबत धोरण ठरविण्यात आलेले नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनुदानित शाळेतील शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांच्या आकृतिबंध

विषय अहवालावर निर्णय घेण्याबाबत

(१२) ४२०३२ (१२-०५-२०१६). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अनुदानित शाळेतील शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचा आकृतिबंध विषय अहवाल शासनास प्राप्त होऊन बराच कालावधी उलटूनही शासनाने यासंदर्भात अद्याप कोणताच निर्णय घेतला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन केव्हा निर्णय घेणार आहे, तसेच शासनाने यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली आहे वा करणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-१२-२०१८) : (१), (२) व (३) राज्यातील खाजगी अनुदानित शाळांमधील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा आकृतीबंध निश्चित करावयाची बाब अंतिम टप्प्यात आहे.

राज्यात कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या आणि विनाअनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयांच्या प्रलंबित प्रश्नांबाबत

(१३) ४२८४६ (०५-०६-२०१६). श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सतार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिक्षक, शिक्षकेतर, कर्मचारी आणि विनाअनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयांचे अनेक प्रलंबित प्रश्न शासनाने मार्गी न लावता ते प्रलंबित ठेवल्याने या विरोधात राज्यातील शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी व संस्थाचालक संघटनानी शासन विरोधात आंदोलन करण्याची तयारी चालविली असल्याचे माहे जानेवारी २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी व संस्था चालक यांचे प्रलंबित प्रश्न मार्गी लावण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१९-१२-२०१८) : (१) व (२) कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षकांचे मागण्याबाबत मा. मंत्री शालेय शिक्षण व मा. मंत्री वित्त यांचेकडे झालेल्या बैठकीमध्ये काही मागण्या मान्य करण्यात आलेल्या असून उर्वरित मागण्याबाबत वित्त विभागासोबत बैठक घेऊन निर्णय करण्याचे ठरले आहे.

(३) प्रश्न उद्भाषित नाही.

शासनाने दहा किंवा त्यापेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करण्याचा घेतलेला निर्णय

(१४) ४४६४६ (१२-०५-२०१६). श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने दहा किंवा त्यापेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करण्याचा निर्णय घेतल्याने रायगड जिल्हा परिषदेच्या ५६३ नगरपालिकेची एक व विनाअनुदानित चार अशा एकूण ५६८ शाळा बंद होणार आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच सदर निर्णयामुळे अनेक विद्यार्थ्यांची गैरसोय होणार असून कोट्यवधी रुपये खर्च करून बांधलेल्या शाळा ओस पडणार आहेत तसेच सदर शिक्षकांच्या समायोजनाचा प्रश्न निर्माण होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबत शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) :** (१) रायगड जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेच्या दहा किंवा त्यापेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या ४४ शाळांचे जवळच्या प्राथमिक शाळेत समायोजन केले आहे.
- (२) विद्यार्थ्यांचे व शिक्षकांचे अन्य शाळेत समायोजन करण्यात आले आहे.
- (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पालघर (जि. पालघर) तालुक्यातील दुर्गम भागातील जिल्हा परिषदेच्या
शाळा विद्यार्थी पटसंख्येअभावी बंद केल्याबाबत**

- (१५) ४८३५३ (१२-०५-२०१६). **श्री. विलास तरे (बोईसर) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पालघर तालुक्यातील दुर्गम भागातील हरीजन पाडा, विकासवाडी-खारेखुरण, केळवे बाजार, कुडण, पाटीलपाडा-तारापूर तसेच वाडा तालुक्यातील २ शाळा अशा एकूण ६ जिल्हा परिषदेच्या शाळा विद्यार्थी पटसंख्येच्या नावाखाली बंद केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने बंद पडलेल्या शाळांची पाहणी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त शाळा सुरु करणेबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) :** (१) सदर शाळा शून्य पटसंख्येमुळे बंद आहेत.
- (२) होय.
- (३) सदर शाळांमध्ये प्रवेश घेण्यास आवश्यक संख्येने विद्यार्थी आल्यास शाळा सुरु करण्याबाबत तपासणी करण्याचे सूचित केले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिक्षक निश्चिती होऊन ऑनलाईन समायोजन न झाल्याबाबत

(१६) ५८३२१ (२२-०८-२०१६). श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात प्रत्येक वर्षी दिनांक ३० सप्टेंबरला, शिक्षक निश्चिती होत असते त्याप्रमाणे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१३ रोजी शिक्षक निश्चिती झाली त्यानुसार समायोजन झाले परंतु दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१४ रोजी शिक्षक निश्चिती होऊनही ऑनलाईन समायोजन झालेले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सन २०१५-१६ ची शिक्षक संख्या निश्चिती संपूर्ण राज्यात आणली असून पटसंख्या अभावी व जाचक नियमामुळे राज्यात २ हजार ७०३ शिक्षक अतिरिक्त ठरत असून २ हजार ३६८ शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याचे, तसेच नांदेड जिल्हा परिषद अंतर्गत ६२३ एवढे प्राथमिक शिक्षक अतिरिक्त ठरल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिक्षक अतिरिक्त ठरविताना सेवाजेष्ठता हा महत्वाचा निकष असून त्याच बरोबरच बिंदूनामावली व विषयाची आवश्यकता पाहणे गरजेचे असताना अनेक शाळा व संस्थांनी हे नियम व निकष डावलून आपणास सोयीचे वाटतील ते शिक्षक ठेवून इतर शिक्षकांची नावे शासनास कळविल्याची बाब माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शाळांनी, शिक्षण संस्थांनी चूकीची नावे संकेतस्थळावर पाठविलेली असल्याने ऑनलाईन समायोजनात अन्याय होऊ नये याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. विनोद तावडे (१४-१२-२०१८) : (१), (२), (३), (४) व (५) ऑनलाईन समायोजन होऊ न शकलेल्या शिक्षकांचे जिल्हा परिषद/महानगर पालिका/नगर पालिका/नगर परिषद/बिगर अल्पसंख्याक/अल्पसंख्यांक येथील रिक्त जागांवर समायोजन करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

**खाजगी प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील शिक्षकेत्तर कर्मचारी भरती तसेच
आश्वासित प्रगती योजनाचा लाभ मिळण्याबाबत**

(१७) ६०९५३ (२१-०८-२०१६). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिनांक २५ नोव्हेंबर, २००५ व दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१३ च्या शालेय शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णयामुळे पदे कमी करण्यात आली असून ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, शाळेच्या इमारतीच्या मानाने आवश्यक असणारा सेवक वर्ग नियुक्त करण्याबाबत निर्णय घेण्यात न आल्याने संस्थांना शाळांना व कर्मचाऱ्यांना अत्यंत बिकट परिस्थितीत काम करावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासकीय कर्मचाऱ्यांना सेवांतर्गत आशवासित प्रगती योजनांतर्गत दुसरा लाभ दिनांक १ एप्रिल, २०१० पासून लागू करण्यात आला परंतु माध्यमिक शाळेतील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना मात्र लाभ दिला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने खाजगी प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील शिक्षकेतर कर्मचारी भरतीवरील बंदी उठविण्याबाबत व आशवासित प्रगती योजनाचा दुसरा लाभ मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०४-१२-२०१८) : (१) शासन निर्णय दि. २५.११.२००५ व दि. २३.१०.२०१३ बाबत अनेक संस्थाचालक व संघटनाकडून तक्रारी प्राप्त झाल्याने या शासन निर्णयांची अंमलबजावणी होऊ शकलेली नाही.

(२) शासन निर्णय दि. १/४/२०१० अन्वये शासकीय कर्मचाऱ्यांसाठी सुरु केलेली आशवासित प्रगती योजना अद्याप शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यात आलेली नाही.

(३) राज्यातील खाजगी अनुदानित शाळामधील शिक्षकेतर पदांचा आकृतिबंध निश्चित करण्याची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे. आशवासित प्रगती योजनेचा दुसरा लाभ शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना देण्याबाबतच्या प्रस्तावास अद्याप वित्त विभागाची मान्यता प्राप्त झालेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बालकांच्या मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९ याच्या अधीन राहून जाहिर केलेल्या बृहत आराखड्यातील शाळांना निधी प्राप्त झाला नसल्याबाबत

(१८) ६६४९४ (०५-०१-२०१७). श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील बालकांच्या मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९ च्या अधीन राहून जाहिर केलेल्या बृहत आराखड्यातील शाळांना शाळा सुरु करण्याबाबतच्या आदेशाची पत्रे प्राप्त झालेली नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, निधीच्या उपलब्धते अभावी ग्रामीण भागातील शाळांना शैक्षणिक सुविधापासून वंचित रहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने बृहत आराखड्यातील शाळांना अनुदान वा निधी उपलब्ध करून देण्या संदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे तसेच याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) मराठी माध्यमिक शाळांबाबत तयार करण्यात आलेला बृहत आराखडा धोरण, गरजेनुसार परवानगी द्यावयाच्या उर्दु माध्यमाचा माध्यमिक शाळांबाबतचे धोरण तसेच सीमावर्ती भागातील मराठी माध्यमिक शाळांबाबतचे धोरण

इत्यादीच्या अनुषंगाने मागविण्यात आलेले सर्व प्रस्ताव, या संदर्भातील सर्व आदेश रद्दबातल करण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाने दिनांक.१५.११.२०१६ च्या बैठकीत घेतला आहे. त्याबाबतचे आदेश दिनांक २ मार्च, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील अनेक अनधिकृत शाळातील विद्यार्थ्यांच्या भवितव्याबाबत

(१९) ६७१९८ (०५-०१-२०१७). श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यात इंग्रजी माध्यमाच्या २४, सेमी इंग्रजी २ व मराठी माध्यमाच्या ७ अशा एकूण ३३ शाळा अनधिकृत असल्याचे निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त अनधिकृत शाळांना मान्यता नसल्याने शाळेचे अस्तित्व शून्य असून, विद्यार्थ्यांचे भवितव्य अंधारात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर शाळांवर कोणतीही अधिकृत कारवाई केली गेली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर शाळांतील विद्यार्थ्यांचे भवितव्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे, वा करण्यात येत आहे काय,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) सदर ३३ शाळांची यादी कोल्हापूर जिल्ह्यातील सर्व दैनिक वर्तमानपत्रातून प्रसिध्द करण्यात आली असून त्यामध्ये सदर शाळांमध्ये प्रवेश न घेण्याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत. शाळा तात्काळ बंद करण्याबाबत संस्था चालकांना सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. याप्रमाणे बंद केलेल्या शाळेतील विद्यार्थ्यांचे जवळच्या अन्य शाळेत समायोजन करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात नविन स्वयं अर्थ सहाय्यित शाळा सुरु करताना मान्यतेसाठी संस्थेकडे एक एकर जागा मालकी अथवा भाडे तत्वावर असण्याच्या अटीबाबत

(२०) ६८४८५ (०६०१-२०१७). श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या अनियमित २०१३ नुसार नविन स्वयं अर्थ सहाय्यित शाळा सुरु करताना मान्यतेसाठी संस्थेकडे एक एकर जागा मालकी अथवा भाडे तत्वावर असणे आवश्यक असल्याची अट घालण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शहरातील अनेक छोट्या संस्थांना अशा प्रकारे एक एकर जागेची अट पूर्ण करणे शक्य होत नसल्याने अनेक शाळा अनधिकृत ठरविण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर नियमात दुरुस्ती करून शहरातील छोट्या संस्थांना शाळा सुरु करण्यास परवानगी देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीसह संस्था चालकांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

- (२) सदर अट पूर्ण होत नसलेल्या शाळांचे प्रस्ताव मान्य करता येत नाही.
- (३), (४) व (५) महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) अधिनियम, २०१२ मध्ये १५ मे, २०१८ रोजी सुधारणा करून महानगरपालिका क्षेत्रात तसेच "अ" वर्ग नगरपालिका क्षेत्रात शाळेसाठी किमान ५०० चौ.मी. जागा आवश्यक केली आहे.

राज्यभरात सुरु असलेल्या सरळ प्रणालीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या संकेतस्थळाच्या सर्व्हर मध्ये तांत्रिक बिघड होत असल्याबाबत

(२१) ७१४१६ (०५-०१-२०१७). श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात वर्षभरापासून सुरु असलेल्या सरळ प्रणालीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या वेबसाईडच्या सर्व्हर मध्ये प्रारंभापासून तांत्रिक बिघड होत असल्याचे डी.बी.स्टारच्या पाहणीत दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकारामुळे ही योजना शिक्षकांसाठी त्रासदायक ठरत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने या तांत्रिकी बिघडाची चौकशी करून सदर बिघड दुरुस्तीसाठी कोणती उपाययोजना केली आहे वा याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (०६-१२-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडी (जि.ठाणे) तालुक्यातील ग्रामीण भागात असलेल्या खाजगी इंग्रजी शाळा मोठ्या प्रमाणावर डोनेशन घेतल्याशिवाय प्रवेश देत नसल्याबाबत

(२२) ७२१८३ (०५-०१-२०१७). श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडी (जि.ठाणे) शहरासह तालुक्यातील ग्रामीण भागात असलेल्या खाजगी इंग्रजी शाळा मोठ्या प्रमाणावर डोनेशन घेतल्याशिवाय गरीब व गरजू मुलांना प्रवेश देत नसल्याच्या तक्रारी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.शालेय शिक्षण मंत्री, प्रशिक्षणाधिकारी, भिवंडी महानगरपालिका व जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्याकडे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, या खाजगी इंग्रजी शाळेमधूनच विद्यार्थ्यांनी गणवेश, पुस्तके, वह्या या महागड्या दरात घेण्यास सक्ती करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार अशा प्रकारे खाजगी इंग्रजी शाळांमध्ये डोनेशन व इतर साहित्य शाळेतून सक्तीने घेण्याबाबत पालक व विद्यार्थ्यांची अडवणूक करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१९-०१-२०१९) : (१) याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी तक्रार केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) भिवंडी मनपा कार्यक्षेत्रात इंग्रजी शाळांमध्ये डोनेशन च्या कारणास्तव कोणीही विद्यार्थी प्रवेशापासून वंचित नसल्याने कारवाईचा प्रश्न आलेला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जिल्हा परिषद अंतर्गत प्राथमिक शिक्षक अनुदानित व विनाअनुदानित प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना अपघात विम्याचे संरक्षण देण्याबाबत

(२३) ७७६७८ (२०-०४-२०१७). श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना दिनांक १ एप्रिल, २०१६ पासून अपघात विमा संरक्षण योजना शासनाने सुरु केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील ७ लाख प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना या योजनेचा लाभ मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील जिल्हा परिषद अंतर्गत प्राथमिक शिक्षक अनुदानित व विनाअनुदानित प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना अपघात विम्याचे संरक्षण देण्यासाठी शालेय शिक्षण विभागाने वित्त विभागाकडे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान प्रस्ताव पाठविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०६-१२-२०१८) : (१) होय, हे खरे आहे,
(२), (३), (४) व (५) दिनांक ०३ मार्च, २०१८ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये राज्यातील अनुदानित शाळांमधील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचा-यांना "समूह वैयक्तिक अपघात विमा योजना" लागू करण्यात आली आहे.

धुळे येथील जयहिंद एज्यु.ट्रस्टच्या माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना वर्ग बंद करून जयहिंद जलतरण तलावावर नेल्याबाबत

(२४) ७८५४३ (२०-०४-२०१७). श्री.अनिल (अण्णा) गोटे (धुळे शहर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धुळे येथील जयहिंद एज्यु. ट्रस्टच्या माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना वर्ग सुरु असतांना शाळेचे वर्ग बंद करून जयहिंद जलतरण तलावावर नेऊन शासकीय कामकाजात अडथळा आणून माध्यमिक शाळा संहिता कलम ५६-१,५६-४,७१-१,७१-२,७१-३,७१-५,भंग केल्याचे सिध्द झाल्याने शाळेची मान्यता रद्द करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधिंनी मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण आणि क्रीडा विभाग यांना दिनांक २ जानेवारी,२०१७ रोजी वा त्या सुमारास पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-०१-२०१९) : (१) सदर शाळेची मान्यता रद्द करण्याबाबत मा.लोकप्रतिनिधींनी विनंती केली आहे.
(२) व (३) सदर प्रकरणी नियमानुसार आवश्यक कार्यवाही करून अहवाल सादर करण्यास क्षेत्रिय कार्यालयास कळविण्यात आले आहे.

बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम २००९ अनुसार नमुना-२ प्रमाणपत्राचे नुतनीकरणबाबत

(२५) ७८८०८ (२०-०४-२०१७). श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम २००९ अनुसार नमुना-२ प्रमाणपत्राचे नुतनीकरण करण्यासाठी शाळेच्या व्यवस्थापकांची संमती व सही न घेता दाखल केलेला प्रस्ताव मागे घेण्याबाबत शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हा परिषद पालघर यांना एका खाजगी शाळेच्या व्यवस्थापकांनी दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनात शाळेतील जेमतेम ८ विद्यार्थ्यांसाठी दोन शिक्षकांचे वेतन, वेतनेतर अनुदान व शालेय पोषण आहार यासाठी शासनाला दरवर्षी सुमारे २० लाख रुपये खर्च करावा लागत असल्याने नमुना-२ प्रमाणपत्राचे नुतनीकरण करणे शाळेच्या व्यवस्थापनाला योग्य व उचित वाटत नसल्याचे संबंधित व्यवस्थापकाने नमूद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने सदर शाळेतील विद्यार्थ्यांचे १ किलोमीटर अंतरावर असलेल्या सोपारे येथील जिल्हा परिषद शाळेत समायोजन करणे शक्य असताना व त्याद्वारे शासनाचे २० लाख रुपये वाचविणे शक्य असतानाही याप्रकरणी आवश्यक ती कार्यवाही करण्यास हेतुपुरस्सरपणे टाळाटाळ करणा-या संबंधित अधिका-यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०८-०१-२०१९) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) यासंदर्भात शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), पालघर यांच्याकडून अहवाल प्राप्त झाल्यावर पुढील कार्यवाही करण्याचे प्रयोजित आहे.

कोल्हापूर जिल्हयातील शिक्षकांच्या रिक्त असलेल्या पदांच्या संख्येबाबत

(२६) ८४०३४ (२०-०४-२०१७). श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्राथमिक शिक्षक पदांची भरती करण्यासाठी प्रत्येक जिल्हयातील शिक्षकांच्या रिक्त पदांची संख्या प्राथमिक शिक्षण संचालनालयाकडे माहे जानेवारी, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान मागविली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरची माहिती शासनास प्राप्त झाली आहे काय,

(३) असल्यास, कोल्हापूर जिल्हयात एकूण शिक्षकांच्या किती जागा रिक्त आहेत,

(४) असल्यास शासनाने उक्त रिक्त जागा भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२७-१२-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) काही जिल्हा परिषद / नगरपरिषद / महानगरपालिका यांच्याकडून माहिती प्राप्त होणे बाकी आहे. कोल्हापूर जिल्हा परिषदेतर्गत प्राथमिक शिक्षण सेवकांची २४१ पदे रिक्त (आंतरजिल्हा बदलीपूर्व) होती.

(४) समायोजनेअंती शिक्षकांची रिक्त पदे भरण्याकरीता "पवित्र" संगणकीय प्रणाली कार्यान्वित करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र अंतर्गत मराठी-गणित विषयाच्या इयत्ता १ ली ते ८ वी पर्यंतच्या संकलित मूल्यमापन पध्दतीबाबत

(२७) ८७१८० (२३-०८-२०१७). श्रीमती अमिता चव्हाण (भोकर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात मागील वर्षापासून प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र अंतर्गत मराठी-गणित विषयाच्या इयत्ता १ ली ते ८ वी पर्यंत संकलित मूल्यमापन पुन्हा शाळास्तरावर होऊ नये, असे स्पष्ट निदेश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नांदेड येथील जिल्हा परीक्षा मंडळाने दिनांक ११ व १२ मार्च, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास पुन्हा मराठी-गणित विषयाचे पेपर वेळापत्रकात ठेवले व प्रगतीचा दाखला दिला, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून शासन आदेशाचा अवमान करणा-या नांदेड जिल्हा शिक्षण मंडळावर कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१३-१२-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील आर.टी.ई अंतर्गत प्रवेशासाठी नोंदणी केली नसलेल्या उक्त पात्र शाळांची मान्यता रद्द करण्याच्या आदेशाबाबत

(२८) ९१९०९ (२३-०८-२०१७). श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यामध्ये सन २०१७-१८ या शैक्षणिक वर्षात शिक्षण हक्क कायदयानुसार आर्थिक दृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना २५ टक्के आरक्षित जागांवर प्रवेश देण्यासाठी शाळांची नोंदणी प्रकिया दिनांक १६ जानेवारी, २०१७ ते दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०१७ या कालावधीत राबविण्यात आली हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुणे जिल्ह्यातील १५३ पात्र शाळांनी आर.टी.ई. अंतर्गत प्रवेशासाठी नोंदणी केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सन २०१६-१७ मध्ये ही पुणे जिल्ह्यात अनेक शाळांनी आर.टी.ई अंतर्गत प्रवेश दिले नसुनही या शाळांवर कुठलीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, प्राथमिक शिक्षण संचालक यांनी पुणे जिल्ह्यातील आर.टी.ई अंतर्गत प्रवेशासाठी नोंदणी केली नसलेल्या उक्त पात्र शाळांची मान्यता रद्द करण्याचे आदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०७-०१-२०१९) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) होय.

(५) संबंधित शाळांना मान्यता रद्द करण्याबाबत नोटीसा देण्यात आल्या आहेत.

मुंबईसह राज्यातील कमी पट संख्या असलेल्या शाळा बंद करण्याबाबत

(२९) ९२९३८ (२३-०८-२०१७). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाच्या अर्थ विभागाने आर्थिक वर्ष २०१७-१८ मधील निधी वितरणासंदर्भातील उपाययोजना राबविण्याबाबत जाहीर केलेल्या परिपत्रकात मुंबईसह राज्यातील कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करून या शाळांतील विद्यार्थी अन्यत्र हलविण्याची शिफारस शिक्षण विभागास केली असल्याची बाब माहे जुलै २०१७ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त शिफारसीसंदर्भात शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे व त्यानुसार मुंबईसह राज्यातील किती शाळांना सदर निर्णयाचा भुर्दंड बसणार आहे तसेच या शाळांतील विद्यार्थी व शिक्षकांना अन्यत्र समायोजन करून घेण्याबाबत शासनाने योजलेल्या धोरणाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(३) असल्यास, शासनने याबाबत चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-०१-२०१९) : (१) शाळांची आवश्यकता तपासून त्यामध्ये शिक्षण घेत असलेल्या मुलांची दुसरीकडे सोय करण्याची शक्यता तपासून पहाण्याबाबत शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, दिनांक ८/८/२०१७ अन्वये स्पष्ट केले आहे.

(२) व (३) राज्यातील १० किंवा त्यापेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या शाळांतील विद्यार्थ्यांचे व शिक्षकांचे जवळच्या प्राथमिक / उच्च प्राथमिक शाळेत समायोजन करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिक्षण हक्क कायदानुसार नमुना-दोन प्रमाणपत्राचे नूतनीकरण करण्यासाठी गट शिक्षण अधिकारी, वसई यांचे कार्यालयात दाखल केलेला प्रस्ताव मागे घेण्याबाबत

(३०) ९३८५८ (२३-०८-२०१७). श्री.नसीम खान (चांदिवली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमराळे (ता.वसई) येथील खाजगी अनुदानित शाळेच्या व्यवस्थापकांनी शिक्षण हक्क कायदानुसार नमुना-दोन प्रमाणपत्राचे नूतनीकरण करण्यासाठी गट शिक्षण अधिकारी, वसई यांचे कार्यालयात दाखल केलेला प्रस्ताव मागे घेण्याबाबत दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी शिक्षणाधिकारी (प्राथ.) जिल्हा परिषद पालघर यांचेकडे निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेतील विद्यार्थ्यांची पटसंख्या खूप कमी असून शिक्षकांचे वेतन, शालेय पोषण आहार व वेतनेतर अनुदान यासाठी दरवर्षी २० लाख रुपयांहून जास्त रक्कम शासनाला खर्च करावी लागत असल्याचे तसेच सदर नूतनीकरणाच्या प्रस्तावासोबत अनेक खोटी व बनावट कागदपत्रे दाखल करून, शासनाची फसवणूक व दिशाभूल केल्याचे सदर निवेदन व त्यासोबतच्या कागदपत्रावरून सिध्द होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शाळेच्या व्यवस्थापकांनी दिनांक २६ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास दिलेले निवेदन मान्य करून व शाळेतील १४ विद्यार्थ्यांचे स्थलांतर/समायोजन जवळच्या उमराळे / सोपारे येथील जिल्हा परिषद शाळेत करून सदर शाळेसाठी खर्च होणारे शासनाचे २० लाख रुपये वाचविणे शक्य असताना, या प्रकरणी भ्रष्टाचार झाल्यामुळे आवश्यक ती कार्यवाही करण्यास हेतुपुरस्सरपणे दिरंगाई, टाळाटाळ संबंधित अधिका-यांनी केली आहे हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार शासनाने संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०८-०१-२०१९) : (१) सदर प्रस्तावातील नमुना-१ अर्जावर शाळा व्यवस्थापन अध्यक्षांची स्वाक्षरी नसल्याने प्रस्ताव मागे घेतला आहे.

(२) नाही.

(३) नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शिक्षकांना शालांत विद्यार्थ्यांची माहिती सरल प्रणालीमध्ये
भरण्याच्या दिलेल्या आदेशाबाबत**

(३१) १४९७७ (२५-०९-२०१७). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शालांत विद्यार्थ्यांचे नाव, जात, जन्मतारीख, पत्ता, आधार, शिक्षक मान्यता, शाळा नोंदणी या सगळ्यांची माहिती शिक्षकांना सरल प्रणाली मध्ये भरण्याबाबतचे आदेश शिक्षण विभागाने दिले असून गत दोन वर्षांपासून हे काम सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इयत्ता पहिली ते बारावी पर्यंतच्या २ कोटी २४ लाख विद्यार्थ्यांपैकी दोन वर्षांत केवळ ७५ लाख ६० हजार विद्यार्थ्यांचे आधार लिंक झाले असल्याचे दिनांक ५ सप्टेंबर, २०१७ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दोन वर्षांत निम्मेही काम झाले नसल्याने उक्त कामास एका वर्षापेक्षा जास्त कालावधी लागणार आहे, हे ही खरे

वि.स. ५२३ (२०)

- (४) असल्यास, सदर काम शासन शाळाबाह्य संस्थाकडून स्वतंत्रपणे करून घेणार आहे काय, असल्यास याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०६-१२-२०१८) : (१) होय.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील २० टक्के अनुदान पात्र शिक्षकांना वैद्यकीय प्रतिपूर्ती देण्यात येत नसल्याबाबत

(३२) १०३२१० (२९-१२-२०१७). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.नसीम खान (चांदिवली), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शिक्षक २० टक्के अनुदानास पात्र असतानाही त्यांना वैद्यकीय प्रतिपूर्ती देण्यात येत नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, २० टक्के अनुदानास पात्र शिक्षकांना वैद्यकीय प्रतिपूर्ती सुविधा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०६-१२-२०१८) : (१), (२) व (३) राज्यातील १००% अनुदानित खाजगी शाळांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांना वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती अनुज्ञेय आहे.

मौजे मोताळा (जि.बुलडाणा) येथील मुस्लीम कब्रस्थानच्या दुरवस्थेबाबत

(३३) १११५८१ (०३-०४-२०१८). श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलडाणा) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे मोताळा (जि.बुलडाणा) येथील मुस्लीम कब्रस्थानच्या दुरवस्थेच्या अनुषंगाने दूरुस्तीबाबतचा प्रस्ताव दिनांक २५ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास शासनाकडे प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रस्तावावर कोणतीही कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर कब्रस्थानाची दुरवस्था दूर करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (३०-११-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) जिल्हाधिकारी बुलडाणा यांनी दिनांक ७ मार्च २०१८ च्या पत्रान्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला असून सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. सदर प्रकरणी निधीच्या उपलब्धतेनुसार कार्यवाही करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली येथील शालेय पोषण आहार योजनेतील डाटा एंट्री आपरेटरची नियुक्ती तसेच त्यांच्या प्रलंबित मानधनाबाबत

(३४) ११२५७२ (०६-०४-२०१८). श्री.तानाजी मुटकुले (हिंगोली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील शालेय पोषण आहार योजनेतील डाटा एंट्री आपरेटरची नियुक्ती तसेच त्यांच्या प्रलंबित मानधनासाठी जिल्हा परिषद प्रशासनाकडून टाळाटाळ होत असल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्ह्यात डाटा एंट्री आपरेटरची नियुक्ती केली जाते मात्र त्यांना अद्यापही त्याचे मानधन मिळाले नसल्यामुळे त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१८-०१-२०१९) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील १६ हजार माध्यमिक शिक्षकांच्या थकीत वेतनाबाबत

(३५) ११३९०४ (०६-०४-२०१८). श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील १६ हजार माध्यमिक शिक्षकांचे वेतन गत ६ ते ११ महिन्यांपर्यंत थकीत असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यासाठी शिक्षण विभागातील ऑनलाईन देयक प्रणाली जबाबदार असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३).असल्यास, याबाबत शासनाने ऑनलाईन सॉफ्टवेअर प्रणाली उपलब्ध करून देणारी एजन्सी बदलली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०३-१२-२०१८) : (१) सन २०१७-१८ मध्ये आयुक्त शिक्षण यांनी दि.२५/७/२०१७ रोजी सर्व कोषागार अधिकारी यांना वेतनाची कोणतीही देयके ऑफलाईन पद्धतीने स्विकारण्यात येवू नयेत असे कळविलेले होते. परंतु, चालू आर्थिक वर्षातील काही कारणाने प्रलंबित असणारी देयके पारित करण्यासाठीची सुविधा (ब्रोकन) शालार्थ प्रणालीमध्ये उपलब्ध नव्हती. सदर सुविधा (ब्रोकन पिरियड) दिनांक १०.१.२०१८ अन्वये देण्यात आलेली होती. परंतु, शालार्थ प्रणालीच्या डाटाबेस सॉफ्टवेअरमध्ये दि.१२.१.२०१८ पासून तांत्रिक दोष निर्माण झाल्यामुळे शालार्थ प्रणाली आजअखेर बंद आहे.

(३) व (४) शालार्थ प्रणालीबाबत टीसीएस कंपनीसोबत असणाऱ्या कराराची मुदत जुलै २०१८ मध्ये संपुष्टात आली असून शालार्थ प्रणाली नव्याने विकसित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. दरम्यान शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन ऑफलाईन पद्धतीने अदा करण्यास मार्च २०१९ पर्यंत मान्यता देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मान्यता प्राप्त अनुदानित व विना अनुदानित माध्यमिक शाळांमधील
अनुदान पात्र असलेल्या नैसर्गिक वाढीच्या अतिरिक्त तुकड्यांचे मंजूरीबाबत**

(३६) ११५०४२ (०६-०४-२०१८). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यासह राज्यातील मान्यता प्राप्त अनुदानित व विना अनुदानित माध्यमिक शाळांमधील अनुदान पात्र असलेल्या नैसर्गिक वाढीच्या अतिरिक्त तुकड्यांचे मंजूरीचे किती प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित आहेत,

(२) तसेच ज्या शाळांमधील नैसर्गिक वाढीच्या अतिरिक्त तुकड्यांचे ऑनलाईन मुल्यांकन होऊ शकले नाही अशा अतिरिक्त तुकड्यांचे ऑफलाईन मुल्यांकन करून अनुदान मंजूरीबाबतचे किती प्रस्ताव शासनाकडे आलेले आहेत,

(३) असल्यास याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार उक्त प्रस्ताव मंजूरीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (१४-०९-२०१८) : (१) व (२) अमरावती सह राज्यातील ऑनलाईन व ऑफलाईन मुल्यांकन करून २६८ शाळांचे वर्ग/तुकड्यांचे प्रस्ताव अनुदानास पात्र घोषित करण्यासाठी शासनाकडे प्राप्त झाले आहेत.

(३) व (४) या बाबत आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे.

रिध्दपूर (जि.अमरावती) येथे चक्रधर स्वामींच्या नावे मराठी विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबत

(३७) ११८४०२ (२०-०७-२०१८). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.हर्षवर्धन सपकाळ (बुलढाणा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सतार (सिल्लोड), श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रिध्दपूर (जि.अमरावती) येथे शके १९९४ ते १९९७ या कालावधीत मराठी भाषेतील लीळा चरित्र लिहीले गेले असल्याने रिध्दपूर येथे श्री चक्रधर स्वामींच्या नावे मराठी विद्यापीठ स्थापन करण्याची मागणी महानुभव पंथाने वारंवार शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत बडोदा येथील मराठी साहित्य संमेलनात मा.मुख्यमंत्री यांनी सकारात्मक निर्णय घेऊ, असे आश्वासन दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने घेतलेल्या निर्णयाची अंमलबजावणीची कालमर्यादा काय आहे,
- (४) नसल्यास, होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२७-११-२०१८) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) मराठी भाषा विद्यापीठ स्थापन करण्यासाठी गठीतकरावयाच्या समितीच्या सदस्यांचे नामनिश्चिती बाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्य शासनाने अपघातग्रस्त बालकांसाठी अपघात विमा योजना सुरु करण्याबाबत

(३८) ११८४२० (२४-०७-२०१८). श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाने अपघातग्रस्त बालकांसाठी अपघाती विमा योजना सुरु करण्याची घोषणा माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान केली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, या योजनेची अंमलबजावणी केव्हापासून करण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०३-१०-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ३ हजार ७९६ शाळा एक शिक्षकी असल्याबाबत

(३९) ११९१०१ (२३-०७-२०१८). श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील ९८ हजार २१३ प्राथमिक शाळांपैकी ३ हजार ७९६ शाळा एक शिक्षकी असल्याचे माहे मे, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रायगड, रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग व पुणे जिल्ह्यात या शाळांचे प्रमाण सर्वाधिक असल्याचे महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद यांनी माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान दिलेल्या माहितीच्या आकडेवारीतून निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, एकाच शिक्षकाला पहिली ते चौथीपर्यंतचे वर्ग चालवावे लागत असल्याने शैक्षणिक असमतोल, विद्यार्थी गळती तसेच अध्यापन प्रक्रियेला खीळ बसत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, राज्यात दिनांक १ एप्रिल २०१३ पासून शिक्षण हक्क कायद्याची अंमलबजावणी करण्यात आली असून या कायद्यानुसार एकशिक्षकी शाळा कालबाह्य ठरविण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे आहे काय त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२७-१२-२०१८) : (१) राज्यामध्ये एकही शाळा एका शिक्षकी मंजूर नाही. तथापि, पदे रिक्त असल्याने UDISE २०१७-१८ च्या आकडेवारीनुसार राज्यातील ३८०५ इतक्या शाळांमध्ये एकच शिक्षक कार्यरत आहे, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

(४) हे खरे आहे.

(५) राज्यात एकही शाळा एक शिक्षकी मंजूर नाही. शासनाच्या धोरणानुसार ३० पटापर्यंतच्या शाळांस (प्राथमिक व उच्च प्राथमिक) दोन शिक्षक अनुज्ञेय आहेत. तथापि, सेवानिवृत्ती, पदोन्नती, बदल्या इ. कारणाने काही शाळा एकशिक्षकी दिसून येतात. समायोजनेअंती शिक्षकांची रिक्त पदे भरण्याकरीता "पवित्र" संगणकीय प्रणाली कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भाषित नाही.

**नाशिक महानगरपालिकेच्या मालकीची जमीन अल्पसंख्यांक
समाजाच्या वस्तीगृहासाठी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(४०) १२०३२० (२३-०७-२०१८). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक महानगरपालिका अंतर्गत ४९६/१/१ अ ही जागा अल्पसंख्यांक मुलींचे वस्तीगृह बांधकामासाठी उपलब्ध करून देण्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.अल्पसंख्यांक विकास मंत्री यांना दिलेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी निवासी उपजिल्हाधिकारी, नाशिक यांनी दिनांक ०९ मार्च, २०१८ रोजी आयुक्त, नाशिक महानगरपालिका यांना पत्र व्यवहार केलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नाशिक महानगरपालिकेच्या मालकीची जमीन अल्पसंख्यांक समाजाच्या वस्तीगृहासाठी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, नाशिक येथे अल्पसंख्यांक समाजाच्या वस्तीगृहाला जागा देण्यासाठी किती कालावधी लागणार आहे ?

श्री. विनोद तावडे (१५-१२-२०१८) : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

(३) व (४) नाशिक महानगरपालिकेकडून छाननी करण्यात येत आहे.

**राजगुरुनगर(ता.खेड जि. पुणे.) येथील शेठ केशरचंद पारख विद्यालयातील
शिक्षकांना वेतन देण्याबाबत**

(४१) १२०७६५ (२३-०७-२०१८). श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शालार्थ प्रणालीच्या डाटा बेस सोफ्टवेअर मधे तांत्रिक दोष निर्माण झाल्याने राज्यातील खासगी अंशतः व पूर्णतः अनुदानित, स्थानिक स्वराज्य संस्थेतील व अध्यापक विद्यालयातील शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे थकीत व जुलै २०१८ पर्यंतचे नियमित वेतन ऑफलाईन पद्धतीने अदा करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खेड तालुक्यातील शेठ केशरचंद पारख विद्यालय, राजगुरुनगर या अनुदानित शाळेतील २१ महिला शिक्षिकां गत १३ महिन्यांपासून वेतनापासून वंचित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिक्षकांना वेतनाचा आयडी कोड, शिक्षण खात्याचा आरहण व संवितरणकोड मिळून ऑनलाईन ची सर्व प्रकीया पूर्ण करूनही २१ शिक्षिकांना १३ महिन्यांपासून वेतन न देण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार शेठ केशरचंद पारख विद्यालय व राजगुरुनगर च्या २१ शिक्षिकांना वेतन अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०३-१२-२०१८) : (१) व (२) होय हे खरे.

(३), (४) व (५) दि.१२.१.२०१८ पासून तांत्रिक दोषामुळे शालार्थ प्रणाली बंद असल्यामुळे शासन निर्णय दि. २७.२.२०१८, १८.५.२०१८ व दि. २१.८.२०१८ अन्वये शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन ऑफलाईन पद्धतीने अदा करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार शैठ केशरचंद पारख विद्यालयातील कर्मचाऱ्यांचे मार्च २०१८ ते जून २०१८ पर्यंतचे वेतन अदा करण्यात आलेले आहे.

माहे जुलै २०१८ पासूनचे नियमित वेतन तसेच सन २०१७-१८ मधील थकीत वेतनास शासन निर्णय दि.१५.७.२०१७ नुसार शिक्षक संचालक (प्राथमिक) यांचे प्रशासकीय मान्यता घेऊन सदर शाळेमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन अदा करण्याची दक्षता घेण्यात येत आहे.

राज्यातील राष्ट्रकुल स्पर्धेमध्ये स्वर्ण पदक विजेत्या स्पर्धकांच्या मानधनात वाढ करण्याबाबत

(४२) १२१३२५ (२०-०७-२०१८). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये राष्ट्रकुल स्पर्धेमध्ये स्वर्ण पदक विजेत्या स्पर्धकाला ५० लाख रुपये व शासकीय सेवेमध्ये प्रथम श्रेणीमध्ये नोकरी देण्यात येते हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, हरियाणा सरकार अशा विजेत्या स्पर्धकाला १ कोटी ५० लाख रुपये व शासकीय सेवेमध्ये प्रथम श्रेणीमध्ये नोकरी देत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त स्पर्धकाला महाराष्ट्र शासनाकडून देण्यात येणारी रक्कम ही अतिशय तूटपूजी असल्याने राज्यातील खेळाडूंचे अन्याय करणारी असल्याने शासनाने देण्यात येणाऱ्या बक्षिसाच्या निधिमध्ये वाढ करावी अशी मागणी क्रीडा प्रेमी वर्गातून करण्यात आली आहे हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय असल्यास, त्यानुसार क्रीडा क्षेत्रातील विजेत्या खेळाडूंना इतर राज्याप्रमाणे मानधनात वाढ करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०५-०१-२०१९) : (१) होय.

दिनांक ०५ फेब्रुवारी, २०१४ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यातील आंतरराष्ट्रीय स्पर्धेत पदक प्राप्त खेळाडू व त्यांचे क्रीडा मार्गदर्शक यांना रोख बक्षिस देवून गौरविण्यात येते. त्यानुसार राज्यातील राष्ट्रकुल स्पर्धेमध्ये सुवर्ण पदक प्राप्त खेळाडूंना रु. १०.०० लक्ष इतकी रोख रक्कम देण्यात येते. मात्र माहे एप्रिल, २०१८ मध्ये गोल्ड कोस्ट, ऑस्ट्रेलिया येथे पार पडलेल्या राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धेत सुवर्ण पदक प्राप्त खेळाडूंना मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी घोषित केल्यानुसार रु.५०.०० लक्ष इतके रोख पारितोषिक देण्यात आले आहे. तसेच दि.०९.१२.२०१०, दि.२१.५.२०११ व दि.१०.४.२०१३ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार राष्ट्रकुल क्रीडा स्पर्धा (कॉमनवेल्थ गेम्स) या स्पर्धेत महाराष्ट्र राज्यातील पदक प्राप्त खेळाडू शासकीय सेवेत गट-अ या पदावर नियुक्तीसाठी पात्र ठरतात.

- (२) होय.
(३) नाही.
(४) व (५) प्रश्न उद्भावत नाही.

**नांदेड जिल्हयातील प्राथमिक विभागाच्या शिक्षणाधिकाऱ्यांच्या
गैरकारभाराची चौकशी करण्याबाबत**

(४३) १२२०६५ (२३-०७-२०१८). श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्री.संदीपकुमार सोनटक्के, शिक्षणाधिकारी, प्राथमिक विभाग (जि.नांदेड) यांनी केलेल्या गैरकारभाराची चौकशी पूर्ण झाली आहे काय,
(२) असल्यास, सदर गैरकारभाराची चौकशी करण्याकरिता मुख्य कार्यकारी अधिकारी श्री.अशोक शिनगारे यांनी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारीश्री. तुबाकले व श्री.नईम कुरेशी अशी व्दिसदस्यीय समिती नेमली होती, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, उक्त व्दिसदस्यीय समितीने आपला चौकशी अहवाल शासनास सादर केला आहे काय,
(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२९-११-२०१८) : (१) कार्यवाही सुरु आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
(३) व्दिस्तरीय समितीने त्यांचा चौकशी अहवाल मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड यांच्याकडे सादर केलेले आहे.
(४) व (५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड व आयुक्त (शिक्षण), पुणे यांच्या स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

**चिपळूण व संगमेश्वर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील कमी पटसंख्या असलेल्या
शाळा बंद करून विद्यार्थ्यांचे लगतच्या शाळेत समायोजन करण्याबाबत**

(४४) १२३१५९ (२३-०७-२०१८). श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हयातील कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करून त्या शाळेतील विद्यार्थी लगतच्या शाळेत समायोजन करण्याचे निश्चित झाले असून त्याप्रमाणे आराखडा तयार करून शाळा बंद करण्याची प्रक्रिया सुरु करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क नियम, २०११ मधील तरतुदीनुसार प्राथमिक शाळा १ कि.मी. अंतरावर उपलब्ध करावयाची तरतूद असतांनाही चिपळूण व संगमेश्वर तालुक्यातील (जि.रत्नागिरी) बहुतांशी शाळा ३ ते ५ कि.मी. अंतरावर असतांनाही त्या बंद करण्याची कार्यवाही सुरू आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी तसेच ग्रामपंचायत, ग्रामस्थ व पालकवर्ग यांनी जिल्हा परिषद रत्नागिरी यांना पत्रव्यवहार करून अशा शाळा बंद न करण्याची विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय असल्यास, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. विनोद तावडे (१४-०१-२०१९) :** (१) रत्नागिरी जिल्ह्यांतील कमी पटसंख्येच्या १८८ प्राथमिक शाळांचे जवळच्या शाळेत समायोजन करण्याबाबत निदेश दिले होते.
- (२) ज्या शाळांबाबत अंतर जास्त आहे किंवा नैसर्गिक अडथळे, दळणवळणाची गैरसोय आहे, अशा शाळांचे समायोजन केलेले नाही.
- (३) स्थानिक लोप्रतिनिधी, ग्रामस्थ, पालक इत्यादींनी शाळा बंद करण्याबाबत विनंती केली आहे.
- (४) संबंधित शाळांबाबत अंतर तपासून तसेच दळणवळणाची सोय इ. बाबी तपासून शाळांच्या समायोजनाबाबत निर्णय घेण्याचे दिलेल्या सूचनांनुसार अशा शाळांचे समायोजन केलेले नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

तलासरी व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील शिक्षकांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

- (४५) १२५५१३ (२३-०७-२०१८). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) तलासरी व डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यात सर्वात जास्त शिक्षकांची पदे रिक्त असल्याचे निदर्शनास येत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर तालुके पेसा अंतर्गत येत असून ग्रामीण भागात सर्वात जास्त शिक्षकांची पदे रिक्त असण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार सदर शिक्षकांची पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२७-१२-२०१८) : (१) व (२) तलासरी व डहाणू हे तालुके १०० टक्के पेसांतर्गत येत असून, आंतरजिल्हा व जिल्हांतर्गत बदलीमुळे सदर तालुक्यांमध्ये शिक्षकांची काही पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे.

(३) ठाणे-पालघर विकल्प समायोजनाने तलासरी व डहाणू या दोन तालुक्यांमधून टप्पा १ व २ नुसार अनुक्रमे ५९ व १७९ एवढे शिक्षक अन्य जिल्ह्यात गेलेले आहेत.

त्याचप्रमाणे ठाणे जिल्हा परिषदेमधून पालघर जिल्हा परिषदेमध्ये हजर झालेल्या शिक्षकांपैकी २३ शिक्षक तलासरी व ७१ शिक्षक डहाणू तालुक्यांमध्ये हजर झालेले आहेत. समायोजनेअंती "पवित्र" या संगणकीय प्रणालीमार्फत शिक्षक भरतीची कार्यपध्दती कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात अभियांत्रिकी प्रवेशाकरिता आरक्षित प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे
अर्ज जात वैधता प्रमाणपत्र नसल्याने प्रलंबित असल्याबाबत**

(४६) १२५८२९ (२३-०७-२०१८). श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात अभियांत्रिकीची प्रवेशप्रक्रिया सुरु झाली असून आरक्षित प्रवर्गातील अनेक विद्यार्थ्यांचे अर्ज जात वैधता प्रमाणपत्र नसल्यामुळे प्रलंबित असल्याचे माहे जून, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जात वैधता प्रमाणपत्राची अट शिथिल करण्याची मागणी विद्यार्थ्यांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार विद्यार्थ्यांच्या मागणीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, असल्यास, निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२७-१२-२०१८) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) होय.

(३) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हील अपील क्र.११२३४/२०१७ मध्ये दिनांक ६.९.२०१७ रोजी दिलेला निर्णय विचारात घेऊन प्रवेश नियामक प्राधिकरणाने शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मधील व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता जात वैधता प्रमाणपत्र बंधनकारक केले होते.

त्याबाबत तक्रारी शासनाकडे प्राप्त झाल्यानंतर यासाठी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागासप्रवर्ग (जातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम, २००० मध्ये दुरुस्ती करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला. त्यानुसार, शासन राजपत्र असाधारण क्रमांक ७०, दिनांक

२४.६.२०१८ अन्वये प्रसिध्द केलेल्या अध्यादेशातील तरतुदीनुसार प्रथम वर्ष अभियांत्रिकीसह इतर पदवी अभ्यासक्रमास जात वैधता पडताळणीकरिता अर्ज केलेल्या उमेदवारांना जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यासाठी प्रथमतः दिनांक १०.८.२०१८ मुदत दिली होती. ती वाढवून आता दिनांक २५.८.२०१८ अशी सुधारित मुदत निर्धारित करून दिली आहे. तसेच जात वैधता पडताळणी प्रमाणपत्रातून सूट मिळावी, या प्रयोजनार्थ अभियांत्रिकी व इतर पदविका अभ्यासक्रम दिनांक ५.७.२०१८ च्या अधिसूचनेनुसार प्रवेश नियामक प्राधिकरणाच्या कक्षेतून वगळण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई विद्यापीठाने अभ्यास मंडळाच्या पूर्वपरवानगीविना नव्याने उत्तरपत्रिका छापल्याबाबत

(४७) १२६८८७ (१९-११-२०१८). श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई विद्यापीठाने नव्याने छापलेल्या उत्तरपत्रिकांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या नावाचा रकाना असून या उत्तरपत्रिकांच्या छपाई आणि बदलासाठी आवश्यक असलेली अभ्यास मंडळाची पूर्वपरवानगी घेतली नसल्याचे दिनांक १० ऑक्टोबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर प्रकरणातील दोषी कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२०-११-२०१८) : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळण्याबाबत

(४८) १२७१२७ (०४-१२-२०१८). श्री.सरदार तारासिंह (मुलुंड), श्री.शरददादा सोनावणे (जुन्नर), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय मराठी भाषा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बडोदा येथे माहे फेब्रुवारी २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान झालेल्या साहित्य संमेलनात मराठी भाषेला अभिजात दर्जा मिळण्यासाठीचा प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी सर्वपक्षीय नेते आणि साहित्य मंडळाला बरोबर घेऊन राज्यशासन मा.पंतप्रधान श्री.नरेंद्र मोदी यांची भेट घेणार असल्याचे जाहीर केले होते, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू घोषणा करून ८ महिन्यांचा कालावधी लोटला असतानाही मा.पंतप्रधानाची याप्रकरणी भेट घेण्याबाबत कोणतीही कारवाई झालेली नाही, तसेच सदरहू संमेलनात केलेल्या विविध घोषणांचीही अंमलबजावणी झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच, साहित्य महामंडळाच्या अ) मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळावा ब) मराठी विषय संपूर्ण राज्यात १२ वी पर्यंत सक्तीचा करणारा मराठी भाषा शिक्षण कायदा कराव क) मराठी विकास प्राधिकरण स्थापण्यात यावेत ड) मराठी भाषा विभागासाठीची तरतूद किमान १०० कोटी करावी इ) मराठी विद्यापीठ स्थापन करावे आदी मागण्यांबाबत शासनाने कोणते निर्णय घेतले आहेत वा घेण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०२-०१-२०१९) : (१) होय.

- (२) मा. पंतप्रधान यांची भेट घेण्याबाबत स्वतंत्र कार्यवाही झालेली नसली तरी, प्रस्तुत प्रकरणी शासन स्तरावर सातत्याने पाठपुरावा करण्यात येत आहे.
- (३) अ), ब), क), ड) व इ) अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलन, २०१८ बडोदा चे अध्यक्ष श्री.लक्ष्मीकांत देशमुख यांनी सदर मागण्यांचे निवेदन शासनास सादर केले आहे. या संदर्भात संमेलनाध्यक्षांना याबाबतची वस्तुस्थिती कळविण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भावत नाही.

**स्वामी रामानंद तिर्थ, मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड येथील एमफीएल
परिक्षेचा निकाल दोन वेळा लावल्याबाबत**

- (४९) १२७१७९ (१९-११-२०१८). श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) स्वामी रामानंद तिर्थ, मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांनी सन २०१८ मध्ये एमफीएल ची परिक्षा घेतली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर परिक्षेचा निकाल दोन वेळा लावण्यात आला होता, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त परिक्षेचा निकाल दोन वेळा लावण्यामागची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनने चौकशी केली आहे काय, असल्यास त्यानुसार नियमांचे उल्लंघन करणा-या अधिका-यांवर कोणती कारवाई केली व करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२०-११-२०१८) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) एम.फील प्रवेशपूर्व परिक्षेकरिता निगेटीव्ह मार्किंगची तरतूद नसतानाही पहिल्यांदा निगेटीव्ह मार्किंगनुसार सदर परिक्षेचा निकाल जाहिर करण्यात आला होता. ही बाब विद्यापीठ प्रशासनाच्या लक्षात आल्यानंतर दुसऱ्यांदा सुधारित निकाल जाहिर करण्यात आला.

- (४) विद्यापीठ अध्यादेश क्र. ओ १५३ नुसार निकाल जाहिर झाल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत निकालातील त्रुटी सुधारित करण्याबाबत तरतूद आहे. त्यास अनुसरून विद्यापीठाने कार्यवाही केले असल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात मराठी भाषा वापरात असल्याने संगणकावर मराठी शब्द कोष (लेखन शोधक) व स्पेलचेक तयार करून मिळण्याबाबत

- (५०) १२८७०० (०४-१२-२०१८). श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय मराठी भाषा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्याची भाषा मराठी असल्याने शासनाच्या सर्व विभागात मराठी भाषेचा वापर होत असून संगणकावर मराठी शब्द कोष (लेखन शोधक) व स्पेलचेक तयार करून मिळण्यासंदर्भात मा.लोकप्रतिनिधी मराठी भाषा मंत्री, मा.मुख्यमंत्री, प्रधान सचिव, मराठी विभाग यांच्याकडे दिनांक १४ जून, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्या अनुषंगाने शासनाने शब्द कोष व स्पेल चेक करण्याच्या दृष्टिने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, त्यांची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०२-०१-२०१९) : (१) खरे आहे.

(२) राज्य मराठी विकास संस्था या क्षेत्रीय कार्यालयाकडून "संगणक आणि मराठी" ह्या प्रकल्पांतर्गत मराठी लेखनशोधक आज्ञावली (स्पेलचेकर) तयार करण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे. या संबंधात संस्थेकडून मुक्तस्रोत कार्यकर्त्यांचे संमेलन दिनांक ०६/१०/२०१८ रोजी भरविण्यात आले होते. या संमेलनात मुक्त (फ्री अँड ओपन सोर्स) स्वरूपातील एक मराठी लेखन शोधक उपलब्ध असल्याचे निदर्शनास आले. ही आज्ञावली अधिक उपयुक्त व वापरसुकर कशा पध्दतीने करता येईल व त्याची शक्यता पडताळणीसाठी दिनांक ०३/११/२०१८ रोजी राज्य मराठी विकास संस्थेने मराठी लेखनशोधक आज्ञावली (स्पेलचेकर) तयार करण्यासाठी नेमलेल्या सल्लागार समितीचे सदस्य तसेच लेखनशोधक आज्ञावल्यांसंदर्भात काम करणारे मुक्त आज्ञावल्यांच्या क्षेत्रातील कार्यकर्ते ह्यांची एक संयुक्त बैठक आयोजित केली होती. सदर बैठकीत सध्या लिब्रे ऑफीस ह्या मुक्त साधनात [हे साधन विंडोजच्या तसेच गु/लिनक्स इ. अशा दोन्ही कार्यकारी प्रणाल्यांत (ऑपरेटिंग सिस्टिममध्ये) वापरात येते.] ही आज्ञावली सर्वाना विनामुल्य तसेच मुक्त (फ्री अँड ओपन सोर्स) स्वरूपात उपलब्ध असून त्यांत सुधारणा करणे शक्य असल्याने संस्थेने अशा मुक्त साधनातच अधिक सुधारणा करण्याचे काम हाती घ्यावे असे बैठकी दरम्यान

ठरविण्यात आले. ही आज्ञावली बहंशी शब्दयादीवर आधारलेली असून मराठीतील शब्दांच्या विविध रूपांच्या याद्या ह्या आज्ञावलीत दिलेल्या आहेत. परंतु मराठी भाषा ही प्रत्ययान्वित भाषा असल्याने तिला अनेक प्रत्येय, शब्दयोगी अव्यय, सामासिक शब्द लागतात त्यामुळे शब्दांच्या रूपात लक्षणिय बदल होतात. त्यामुळे शब्दांच्या रूपांनुसार काही नियमव्यवस्था निश्चित करून नियामाधारित आज्ञावली तयार करण्यासाठी अधिक अभ्यासासाठी राज्य मराठी विकास संस्थेने पुढाकार घेऊन मुक्त आज्ञावलीच्या चळवळीत काम करणा-या व्यक्तितंचा एक गट तयार केलेला असून काम सुरु केलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भावत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

जितेंद्र भोळे,
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.